

Norwegia - kraj wikingów

2013-06-18

Graniczące ze Szwecją, Finlandią i Rosją, liczące ponad 385 km² terytorium Królestwa Norwegii jest jednym z najślabiej zaludnionych obszarów Europy. Nie od dzisiaj jednak wiadomo, że nie o ilość chodzi, ale jakość! Prześledźcie z nami największe osiągnięcia potomków wikingów, a dowiedziecie się jak wiele zrobił norweski naród dla rozwoju ludzkości.

Najstarsze ślady osadnictwa na terenach dzisiejszej Norwegii datuje się na około 9000 lat p.n.e. W 793 r. atakiem na klasztor Lindisfarne rozpoczęła się epoka wikingów. Od tego roku skandynawscy najeźdźcy na charakterystycznych długich łodziach często widziani byli w portach Europy Północno-Zachodniej. Norwescy wikingowie dotarli do Islandii, Irlandii (to właśnie oni założyli Dublin – dzisiejszą stolicę tego kraju) i Grenlandii. Po skolonizowaniu tej wyspy w 985 r., Leiv Eriksson – syn norweskiego banity Eryka Rudego – jako pierwszy Europejczyk stanął na amerykańskim lądzie. Było to ok. 1000 r., czyli na długo przed Kolumbem! Wikingowie dostarczyli światu jeszcze innych odkryć – bardziej smakowitych. Bez sztokfisa, czyli suszonej na słońcu i mrozie ryby, którą wikingowie zabierali na swoje dalekie wyprawy, nie byłoby portugalskiego bacalhau, hiszpańskiego bacalao, czy chorwackiego bakalar.

We wczesnym średniowieczu norweski kraj był podzielony pomiędzy lokalnych władców. Jednym z pierwszych, którzy podjęli próbę zjednoczenia, był Harald Pięknowłosa, który w 872 r. założył pierwszą w Norwegii siedzibę królewską – Avaldsnes. Pierwszy kościół powstał w Norwegii w Moster w 995 r. Za symboliczny moment chrystianizacji kraju uznaje się jednak bitwę pod Stiklestad, gdzie poległ władca Norwegii Olaf Haraldsson, uznany później za świętego. Za okres świetności Norwegii uważa się wiek XIII. Po stuleciach utarczek zbrojnych i sporów terytorialnych z Danią, Szwecją i Rosją, Norwegia uzyskała pełną niepodległość dopiero w 1905 r. W I wojnie światowej kraj zachował neutralność. W II wojnie światowej również próbował pozostać neutralny, jednak zaatakowany przez niemieckie wojska przystąpił do antyhitlerowskiej koalicji. W 1949 r. Norwegia przystąpiła do NATO. Warto także wspomnieć, że to właśnie Norweg – Trygve Lie – został w 1946 r. pierwszym Sekretarzem Generalnym ONZ. Oba referenda w sprawie przystąpienia Norwegii do Unii Europejskiej (1972 r. i 1994 r.) zakończyły się niewielką przewagą strony opowiadającej się przeciw członkostwu. Wskutek odkrycia złóż ropy naftowej i gazu ziemnego pod dnem Morza Północnego w latach 60. i 70. XX wieku, Norwegia jest obecnie jednym z najbogatszych krajów świata. Stolicą kraju jest Oslo.

To właśnie Norwegowie decydują, komu zostanie przyznana Pokojowa Nagroda Nobla. Przywilej ten nadał im sam Fundator. Nagroda jest wręczana od 1901 r. w dniu 10 grudnia – w rocznicę śmierci Nobla. Już norweska w tym głowa, aby trafiła ona do właściwej osoby! Cywilizacyjnym wkładem Norwegów są również liczne wynalazki, takie jak np. narty – używane w tym kraju od ponad 6 tysięcy lat! Nieoceniona jest także bezinteresowna pomoc, którą Norwegia udziela państwom słabiej rozwiniętym. Z „eea grants” – funduszy rozwojowych pochodzących Norwegii, Islandii i Lichtensteinu – korzystała także Polska, która tylko w latach 2004-2009 otrzymała ponad pół miliarda euro! Zostały za nie odnowione m.in. Pałac w Wilanowie czy Muzeum Zamkowe w Malborku. Także w Krakowie sfinansowano wiele projektów ekologicznych i oświatowych.

**Magiczny
Kraków**

Zapraszamy na porcję norweskich ciekawostek!

[Anna Konda - zaskakujące i praktyczne wynalazki naukowców z Trondheim](#)

[Od Ibsena do Nesbø. Krótki przewodnik po osiągnięciach kultury norweskiej](#)

[Thor Obieżyświat](#)